

Foruroligelse

HASH NARKO PROBLEMET

FORUROLIGELSE

Kan man sige det sådan: Jo mere seriøs oplysning vi bringer ud, des mere foruroligende bliver det alt sammen?

AF BOJE KATZENELSON

I takt med, at der efterhånden tales mindre og mindre om ungdommens misbrug af narkotiske stoffer, snakkes der tilsvarende mere om dens tilsyneladende stadigt stigende uheldige omgang med alkohol. Det ser ud, som om man skal have noget at tale om af den slags. Der indløber regelmæssigt rædselshistorier fra det ganske land om spiritusorgier blandt grønskollinger, om forhædede alkoholikere på seksten, om aflysninger af førhen stilige skoleballer, om forrygende ting og sager. Måske er det alt sammen rigtigt. Det er i hvert fald foruroligende.

I dette tidsskrift er der indlæg om problemet fra flere eksperter. Det er vigtige bidrag fra folk, der ved, hvad de taler om, og det er alt sammen rigtigt. Det er i hvert fald foruroligende. Men hvad er det, der sker, når foruroligede eksperter får aviser, radio, fjernsyn, tidsskrifter osv. til at foruroliges så meget, at de begynder at bringe foruroligende omtaler af disse foruroligende forhold?

Der sker naturligvis det, vil man sige, at vi derved alle gøres opmærksom på nogle problemer, som vi måske ikke var tilstrækkeligt klar over i forvejen, således at vi kan tage højde for dem, advare hinanden, stå sammen og hjælpes med at bekæmpe dem, beskytte de unge og meget andet godt. Hvis det ikke forholdt sig sådan, hvad skulle vi da med alle vore ærlige bestræbelser, med vor oplysning til de truede og deres formyndere, med tidsskrifter som dette osv., osv.? Men måske sker der i virkeligheden noget andet.

Lad os antage følgende:

- at en af de vigtigste grunde for unge til

at begynde en såvel stofbrugende som ditto misbrugende karriere (ligeegyldigt hvilket stof) er dén hævede selvfølelse og personlige prestige, som denne livsmåde kan skaffe én i den nærmeste vennekreds

- at stor-drikkende filmstjerner og stofbrugende musikere er tidens identifikationsfigurer for en del unge
- at det afgørende for både at slå ind på og fortsætte et stofbrug (evt. misbrug) er, at man bliver kendt og anerkendt som én, der gør det
- at en stor del af dem, der bliver stofmisbrugere, kun bliver det i og med, at denne adfærdsmåde drager opmærksomheden mod sig, og derved får vedkommende til at føle sig som noget. Til at føle sig.

Lad os antage det (thi sådan er det). Lad os endvidere antage:

- at det meget omtalte narkotikamisbrug i sin tid startede hos en ganske lille gruppe, men i løbet af kort tid tiltrak sig den såkaldte offentligheds opmærksomhed (af grunde, som vi kun delvis kan gennemskue)
- at netop dette fik blæst sagen op til nogle lige så besynderlige som voldsomme dimensioner
- at alle foruroligedes og udtalte sig vidt og bredt
- at netop dette overbeviste et stort antal unge om, at denne foruroligende livsform var den eneste mulige for dem
- at derpå endnu flere gode folk og bedre eksperter foruroligedes endnu mere, udtalte endnu flere foruroligede meninger om problemet og fik en foruroligende masse penge op at stå til at bekæmpe det

- at den sidste rest af hidtil modstandsdygtige ungdomsdesperados derfor overbevistes om, at nu var der absolut ingen vej uden om nålen, hvis man ville sole sig i vennernes beundring og offentlighedens lys.

Lad os antage det (thi sådan er det formentlig).

Ganske vist havde boulevardpressen, ugebladene og andre smudsorganer en ubehagelig rolle at spille under denne storm i et glas vand. Ganske vist førte sensationsjournalistikken det store ord. Men hvad det angår, må man for det første se i øjnene, at i vort samfund udsættes alle fænomener - og da især ungdommelige og påfaldende - for led spekulation. Der er ingen vej udenom. Publikum skal fodres med det mest underlødige, der kan opdrives. Dette er altid en af de mulige - og ofte uomgængelige - følger af eksperters foruroligede udtalelser. At understøtte vort anarkistiske, profitstyrede og/eller bevidstløse mediesystem kan man kun undgå ved at holde kæft.

For det andet er det slet ikke givet, at det er de snagende og perverterede skribenter og fotografer, som har de fleste misbrugsofre på samvittigheden (men de har mange). Måske er den nærgående opmærksomhed, man som begyndende misbruger udsættes for af forældre, lærere, pædagoger, socialvæsen, ungdomsledere og politi, endnu mere velsignet end selv Ekstra Bladets lækkerier. Måske er det altid de nærmeststående og offentlighedens umiddelbare repræsentanter, det er mest nødvendigt at lege røver-og-soldater med. Og røver-og-soldater er det først og fremmest. Det

har meget lidt med stoffer at gøre. Og det er røver-og-soldater-legen, som derpå giver statusgevinst blandt vennerne.

Men hvor får disse nærtstående og offentlighedens umiddelbare repræsentanter deres foruroligede miner fra? Bl.a. fra Ekstra Bladet, naturligvis, desværre, men de seriøst foruroligede får dem fra seriøst foruroligede eksperter. Fra os. Derved bliver de så foruroligede, at ungdommens stofproblemer måske bogstavelig talt vokser op som svampe i sporet på deres nærgående opmærksomhed (men ikke de egentlige problemer bag de tilfældige stoffer; de er der). Måske skaber de simpelt hen problemerne netop ved at interessere sig for dem, seriøst og foruroliget. En ældgamle opdragervanskelighed, som blot har vokset sig lige så uoverskuelig som alt andet i vort samfund. Måske er de unge

nødt til at gøre lige netop det, de ikke må, og måske er ingen forbud så skønne at tage hul på som netop dem, der ikke stives af med tørre hug og husarrest, men med seriøs foruroligelse.

'Omklamring' kalder de forståelse, tilbud og diskussionsgrupper - og giver os fingeren.

Hvad er det, der sker? Er vort mediesystem svulmet op til mystiske former, former som uafvendeligt skaber sig sine egne pseudoproblemer, fordi de - således som de er svulmet og fæstet i samfundsprocesserne - ikke kan beskæftige sig med de egentlige problemer, hvor gerne de seriøse blandt dem end ville? Kan intet siges, uden det øjeblikkeligt bæres ud som vrøvl og nederdrægtighed? Er vi fanget i vort eget net? Kan vi ikke gøre andet end at sætte mærkelige og kolossale snebolde i skred, som ruller

og ruller og svulmer og svulmer - helt uden for vor magt til at styre og bremse dem op igen?

Er samfundets strukturer så forgrenede og uigennemskuelige, at vi er afmægtige ofre for vore egne oplysningsbestræbelser, som bare ruller og ruller og svulmer og svulmer og siver ned fra eksperterne med overblikket(?) til de gode viljer med den nærgående opmærksomhed? Som nok skal få lavet sig de problemer, der ikke var der før. Eller som seriøst fornøjes ved allerede at have fået eksperternes ubrugte ekspertise til at rulle. Hvad er det, der sker? Er alle vi seriøse og foruroligede ved at skabe ungdommens alkoholproblem på samme måde, som vi måske skabte narkotikaproblemet? Er gode mennesker ved at puste onde problemer op? Kan man sige det sådan?

Artiklen på disse sider – og artiklen på side 32 – 34 - er et genoptryk fra tidsskriftet 'MENNESKE STOF SAMFUND', hhv. nr. 1 og 2 fra 1974. STOF-redaktionen takker hermed Erik Schiørring og Boje Katzenelson for tilladelse til at genoptrykke artiklerne.

Tidsskriftet 'MENNESKE STOF SAMFUND' blev via fondsmidler udgivet af komiteen for Sundhedsoplysning. Da bladet efter et år - og fire udgivelser - skulle overgå til finansiering via abonnementsindtægter, måtte det gå ind.

Bladet blev igangsat af en redaktionsgruppe, som foruden Katzenelson og Schiørring, bestod af folk fra universitetsverdenen (Anders Groth), psykiatrien (Mogens Jacobsen) og oplysningssektoren (Bente Arendrup). Redaktionen blev bistået af omkring 25 personer fra forskellige specialer og ansættelsessteder, som stillede sig til rådighed som konsulenter: psykologer (John Andersson), læger (Peter Ege, Tage Voss), socialrådgivere (Tine Bryld), jurister (Jørgen Jepsen), embedsmænd (Peter Schiøler) m.fl.

Formålet med tidsskriftet var at imødegå et behov for øget samarbejde, bedre kommunikation og større viden om hindringsarbejde og muligheder på stofmisbrugsområdet.

I starten af 70'erne ønskede mange professionelle, der beskæftigede sig med ungdommens misbrug, at der blev oprettet et *centralt informationskontor* for det relativt nye område. Herom skrev redaktionen i den første udgivelse: '*Herfra skulle interesserede kunne udbede sig faglige artikler og anden oplysning om, hvad der planlægges i administrationens forskellige grene, om forestående initiativer, fastlagte retningslinjer og redegørelser for diverse projekters mål-*

sætning, struktur, arbejdsmetoder m.m. Alt sammen med det formål at kunne opnå øget viden om forebyggende og behandlingsmæssige foranstaltninger, høre om erfaringer fra andre lande, om nye danske eksperimenter og disses resultater, og for gennem dette kendskab til andres arbejde at hente inspiration til eget virke. Endnu har intet administrativt organ påtaget sig denne opgave, hvilket har været stærkt medvirkende til igangsættelsen af dette tidsskrift. Vi håber, at det vil kunne imødekomme i hvert fald en del af de rejste ønsker.'

STOF-redaktionen vil gerne takke Ingelis Langgaard, KABS, for at gøre os opmærksom på det gamle blads eksistens ved at sende os to af numrene. Vi vil også gerne takke Jens Mathiesen, tidl. Direktør for Komiteen for Sundhedsoplysning og idémænd bag det gamle tidsskrift, for at være behjælpelig med fremskaffelse af de resterende blade og andet historisk materiale, og for at hjælpe med kontakt til skribenterne fra dengang. Vi håber at kunne bringe flere artikler fra det gamle blad fremover, eftersom de fremtræder overbevisende klare og uberørte af tidens tand - og stadig kan give stof til eftertanke.

Hvis andre læsere har billeder eller andet materiale, der kan være med til at skabe kontinuitet på området, hører redaktionen gerne om det.

Redaktionen